

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS

TILIVUODELTA 2022

Sisällysluettelo

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	2
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA.....	4
2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano	6
2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	6
2.4 Tilintarkastuksen painopistealueet	7
3 VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY	8
3.1 TALOUDEN ANALYYSI.....	10
3.2 Tilinpäätös ja talousarvion toteutuminen	10
4 VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	11
4.1 Strategiset painopisteet.....	11
4.2 Osallisuuden toimiala.....	15
4.3 Oppimisen toimiala	16
4.4 Elinvoimatoimiala	18
5 KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEIDEN TOTEUMISEN ARVIOINTI	21
5.1 Konserniohjaus.....	21
6 HENKILÖSTÖ	23
7 YHTEENVETO.....	24
7.1 Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen.....	24
7.2 Tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksen pohjalta kysymyksiä kunnanhallitukselle:	25
8 ALLEKIRJOITUKSET	26

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta on toisena toimintavuotenaan motivoituneena ja hyvässä hengessä jatkanut perehtymistä kunnan sekä osin kolmannen sektorin toimintoihin. Lautakunta toteaa Teuvan kunnan taloudellisen ja toiminnallisen kehityksen jatkuneen edelleen myönteisenä, asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu.

13.6. 2022 valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian. Strategiassa on kolme tahtotilaa; Teuva on toimiva yhteisö, Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, sekä Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka. Strategian tehtävä on ohjata kaikkia toimijoita niin valmistelussa kuin päätöksen teossa sekä tarkastuslautakuntaa arviointitehtävässä.

Toimialaorganisaatiouudistus on edennyt hyvin, muutoksen takia vertaaminen menneeseen on vaikeaa. Valiokuntamalli on kehittynyt, saatuja kokemuksia on hyödynnetty ja on sisäistetty poliittisen ohjauksen merkitys asioiden valmistelussa.

Teuvan kunta on satsannut voimakkaasti osallisuuteen. Kuntalaisia on kuultu mm palveluiden käyttäjinä, ja he ovat pääset vaikuttamaan palveluiden saatavuuteen ja laatuun, mikä osaltaan vahvistaa yhteisöllisyyttä kunnassa.

Kunnan hallinto on toteutunut sujuvasti ja jouhevasti toimintaprosesseja kehittämällä. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma on integroitu osaksi kunnan taloussuunnittelua ja talousarvion laadintaa. Hallintopalvelut ovat toimineet kustannustehokkaasti.

Hyvinvointialueen valmistelu kuormitti hallintoa. Kunnasta riippuvaisiin toimenpiteisiin valmistauduttiin hyvin ja tehtävät vietiin aikataulussa valmiiksi. Hallinnon ja päätöksenteon prosesseja on sähköistetty, edistystä on tapahtunut sähköisen asioinnin ja arkistoinnin edistämisessä. Lisäksi tilivuonna toteutettiin aluevaalit sujuvasti ja onnistuneesti.

Oppimisen toimialalla toimittiin haastavissa olosuhteissa, koronapandemian aiheuttamista sairauslomista huolimatta koulut ja varhaiskasvatus saatiin pidettyä toiminnassa koko talousarviovuoden ajan. Kansalaisopistossa elettiin hallinnon muutostilanteessa. Palveluissa saatiin sovitettua eri toimintakulttuurit onnistuneesti yhteen.

Psykologi- ja perheneuvolapalveluiden saatavuus ei resurssien lisäämisestä huolimatta parantunut esi- ja perusopetuksessa. Jonotusaika oli yli vuoden. Tavoitetta ei saavutettu. Tämä ongelma jatkui sekä alueellisena sekä valtakunnallisena.

Lukiossa on haasteellisessa tilanteessa ennakkoluulottomasti lähdetty selvittämään eri tahojen kanssa mahdollisuuksia yhteistyön kehittämiseen. Elinvoimatoimialalla uusi päiväkotikokous otettiin monien eri kokemusta kartuttavien ja varsin opettavien vaiheiden jälkeen käyttöön keuhäällä 2022.

Kunnassa on panostettu uusiutuviin energioihin ja energiatehokkuuteen. Parranmajan muutostöillä ja uudella latukoneella on kehitetty Parran aluetta ja mahdollistettiin uuden yritystoiminnan alkaminen.

Kunnan kiinteistöjä sääntämistä tarvetta vastaavaksi on jatkettu. Jatkossakin on tärkeää, että tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan.

Yhteistyömahdollisuuksia eri paikallisten yritysten kanssa kartoitettiin ja hankinnat on pyritty

tekemään siten että paikalliset yrittäjät voisivat olla mukana tarjoamassa.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa tavoitteet saavutettiin.

Konserniohjauksessa olisi toivottavaa, että toimintakertomuksessa esitettäisiin laajemmin ja omana kohtanaan konsernivalvonnan toteutuminen. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota tytäryhtiöiden ajantasaiseen tiedonkulkuun. Tällä tarkoitetaan avointa ja ajantasaista kommunikointia tytäryrityksen johdon ja hallituksen välillä.

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä on ollut 149, mikä on sama määrä kuin edellisvuonna. Teuvan väkiluku oli 2022 vuoden lopussa 4836. Vähennystä oli 89 henkilöä, se on huolestuttavan paljon. Vähintään yhtä huolestuttavaa on, että luonnollinen väestönkasvu ei riitä missään maakunnan kunnassa tai kaupungissa pitämään kehitystä positiivisena. Teuvan kunta on perinteisesti reagoinut aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin. Tätä on syytä jatkaa, on tarkasti seurattava mitä toimintaympäristössä tapahtuu ja reagoitava siihen ennakkoluulottomasti.

Teuvan kunta on lopullisesti selättänyt kriisikuntakriteerit. 2017 laadittu säästöohjelma on purrut. Vuosikate oli kahdeksatta vuotta peräkkäin positiivinen. Tilikauden 2022 tulos muodostui 2.9 milj. euroa ylijäämäiseksi. Konsernitasolla 2022 ylijäämä oli 321 tuhatta euroa. Teak Oy teki 1 milj. alaskirjauksen kiinteistönsä arvosta.

Tarkastuslautakunta esittää, että tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaus tilivuodelta 2022 myönnetään tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana kiitän lämpimästi kunnan työntekijöitä ja viranhaltijoita sekä tilintarkastusyhteisöä ja tarkastuslautakunnan jäseniä tämän hyvän tuloksen saavuttamiseksi tehdystä työstä.

Timo Keski-Karhu

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunta on Kuntalain mukainen lautakunta (121§), jonka valtuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan osalta päämääränä on kunnanvaltuuston valtuuttamana edistää laillisuutta ja kunnan edun mukaista tarkoituksenmukaisuutta kunnan toiminnassa, hallinnossa ja talouden hoidossa.

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tilintarkastus 122 §

Valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi julkishallinnon ja -talouden hyväksytty tilintarkastaja (JHT-tilintarkastaja). Tilintarkastajat toimivat tehtävissään virkavastuulla.

Kunnan tytär yhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka 75 §:n mukaan ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan.

Teuvan kunnan hallintosäännön 88 §:ssä on lisäksi määrätty tarkastuslautakunnan tehtävistä seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa; sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta raportoi arvioinnin tulokset vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa

Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Teuvan kunnan tarkastuslautakuntaan kuuluu hallintosäännön mukaan neljä (4) jäsentä. Jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 (§50) valinnut kunnan tarkastuslautakunnan jäseniksi vuosille 2021–2025 seuraavat jäsenet (varajäsenet sulkeissa):

Keski-Karhu Timo	(Holma Sabine)
Salmela Anu	(Peltoniemi Juha)
Aho Hannu	(Harjula Irma)
Filppula Mauri	(Penttinen Ari)
Nevala Anna-Kaisa	(Sievi-Korte Tero)

Kunnan tilintarkastusyhteisönä on toiminut Oy SK-Reviisorit Ab päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Ilari Karhu. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävissä on toiminut JHT, HT Toni Koivusaari, joka on toiminut myös kunnan avustavana tilintarkastajana.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 21.2.2022 § 7 valita Oy SK-Reviisorit Ab kunnan tilintarkastajaksi tilivuoden 2022.

2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on tilivuoden 2022 arvioinnin osalta kokoontunut tilivuoden 2022 aikana 3 kertaa ja tilivuoden päättymisen jälkeen 5 kertaa.

Tarkastuslautakunta on käyttänyt arviointikertomuksen lähteenään Tilinpäätös 2022 ja talousarvio 2022 ja -suunnitelma 2023–2026 asiakirjoja, ellei muuta mainita.

Tarkastuslautakunta on kuullut seuraavia viranhaltijoita/työntekijöitä/luottamushenkilöitä:

Kokousaika ja -paikka	Aihealue	Kuullut viranhaltijat / luottamushenkilöt
5.9.2022	Arviointisuunnitelma Tilintarkastussuunnitelma	Tilintarkastaja
3.10.2022	Katsaus osallisuuden edistämiseen Katsaus yhdyskuntarakenteen tehtäväalueeseen	Osallisuusjohtaja Miika Kataja Sivistysjohtaja Pauliina Niemi Tekninen johtaja Tommi Korpi
8.11.2022	Katsaus ajankohtaisiin asioihin Kunnanhallituksen vastine arviointikertomukseen Sidonnaisuusrekisteri	kunnanjohtaja Veli Nummela

9.1.2023	Tutustuminen Teuvan vanhus- tenkotiyhdistyksen toimintaan Katsaus kunnan tietojärjestelmä- asioihin Tilintarkastuk- sen kilpailutus vuosille 2023- 2026	Isännöitsijä Anne-Mari Birling IT-asiantuntija Sami Sjöblom
13.2.2023	Tilintarkastustarjousten läpi- käynti. Miika Kataja avustaa tar- jousten läpikäynnissä.	Miika Kataja
13.3.2023	Alustavat tilinpäätöstiedot Tilintarkastusyhteisön va- linta, jos päätöstä ei ole tehty 13.2.	Taloussihteeri
11.4.2023	Arviointikertomuksen suunnit- telu. Tilinpäätöksen ja toiminta- kertomuksen esittely.	Kunnanjohtaja
8.5.2023 klo 10	Arviointikertomuksen kirjoitta- minen Tilintarkastajan yhteenvetora- portti ja tilintarkastuskertomus	Tilintarkastaja

2.4 Tilintarkastuksen painopistealueet

Tarkastuslautakunnan nimeämät ja hyväksymät tilintarkastuksen painopistealueet (tilintarkastussuunnitelma 2022) olivat:

- Hallinto
- Sisäinen valvonta
- Valtionosuuksien perusteet
- Osto- ja palkkahallinto

3 VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY

Vuoden 2021 arviointikertomuksessa lautakunta esitti kunnanhallitukselle kolme kysymystä. Alla läpi käydään kunnanhallituksen vastaukset tarkastuslautakunnan kysymyksiin.

Miten kunta vahvistaa lasten ja nuorten tukipalveluita lisääntyvien psykologisten ja perheiden haasteiden ympäristössä?

Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen 1.1.2023 alkaen kunta ei voi tuottaa koulukuraattorin, koulu-psykologin tai kouluterveydenhuollon palveluita. Tästä syystä on aloitettu valmistelu oman psykososiaalisen tuen toimen perustamisesta kouluympäristöön, joka osaltaan tuottaa sitä kohtaavaa ja ennaltaehkäisevää työtä, jota kunta voi omana tehtävänänsä toteuttaa.

Nuorisopalveluissa on painotettu koulunuorisotyötä sekä koulun, kodin ja hyvinvointialueen palveluiden rajapintaan, johon on mm. haettu avustusta koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseksi. Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön sujuvuus on keskeinen tekijä näihin haasteisiin vastaamiseksi ja kunta onkin ottanut aktiivisen roolin yhdyspintatyön valmistelussa sekä yhdyspinnoista sopiessa. Tällä tavoin pyritään pitämään toimivista palveluketjuista kiinni, jotta lapset ja nuoret saavat tuen yhdellä kertaa monitoimijamaisessa toimintaympäristössä.

Tällä kentällä tehdään siis yhteistyötä koulujen, nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, perhetyön ja hyvinvointialueen lasten ja nuorten palveluiden sekä lapsi- ja nuorisokohderyhmän yhdistysten eri toimijoiden kesken; kunta on vain yksi toimija monitoimijaisella kentällä.

Miten kunta varmistaa, että hankinnoissa päädytään ostamaan tuotteita ja palveluita paikallisilta ja lähialueelta?

Kunta ei voi suoraan varmistaa hankintojen päätymistä paikallisille toimijoille. Teuvan kunnan hankintoja ohjaa hankintafoorumissa valmisteltu kunnanhallituksen hyväksymä hankintaohje. Hankintaohjeen ohjaamana pääsääntöisesti hankinnat toteutetaan avoimen kilpailutuksen kautta. Poikkeuksena tähän on hyvin pienet hankinnat sekä jotkut erikoistilanteet. Hankintoja ohjaa myös hankintalaki, jonka hengen mukaan ei voida suosia yrittäjiä erilaisin perustein, vaan kaikkien on oltava samantarvoisia. Tätä periaatetta noudatamme myös Teuvan kunnan hankintaohjeessa. Kaikkiin hankintoihin ei ole edes mahdollista saada hyväksyttäviä tarjouksia lähialueelta. Hankintojen sisältöjä ja vaatimuksia voidaan jossain määrin muokata, mutta Teuvan kunnan hankintaohjeen mukaisesti hankinnat toteutetaan organisaation etua tavoitellen.

Hankintaohjetta tarkastellaan säännöllisesti hankintafoorumissa sekä ohjeistusta pyritään kehittämään mahdollisimman jouhevaksi ja myös paikallisia yrittäjiä huomioivaksi. Yrittäjät on otettu huomioon ohjeen valmistelussa hyvin Teuvan kunnassa, sillä puolet hankintafoorumin jäsenistöstä on paikallisia yrittäjiä.

Vaikka ei voida lain hengen vuoksi ohjata hankintoja paikallisille yrittäjille, pyrimme muilla tavoin tukemaan yrittäjien valmiuksia osallistua kunnan kilpailutuksiin. Vuosittain järjestämme esimerkiksi erilaisia tilaisuuksia, joissa käymme läpi kunnan tulevia hankintoja sekä annamme koulutusta tarjousprosessin osalta yrittäjille. Tulevista hankinnoista tiedotetaan myös kunnan verkkosivuilla.

Hankintoja valmistelevat ja hankintapäätöksiä tekevät viranhaltijat perehtyvät paikallisten yritysten tarjontaan. Hankintojen valmistelussa käytetään aktiivisesti markkinavuoropuhelua. Kunta toimii aktiivisesti paikallisen tarjonnan kehittämiseksi. Kunnan internetsivuilla oleva hankintakalenteri pidetään

ajan tasalla, jotta yritykset voivat valmistautua tuleviin tarjouspyyntöihin. Tarjouspyynnöt valmistellaan siten, että myös paikalliset yritykset pystyvät tarjouksen tekemään. Esimerkiksi hankinnat tarvittaessa jaetaan pienempiin kokonaisuuksiin, jotta myös pienet yritykset voivat osallistua tarjouskilpailuihin. Palveluhankinnoissa sopimuskausi määritellään mahdollisuuksien mukaan siten, että myös uutta tarjontaa voi syntyä. Tarjouspyynnöissä otetaan huomioon ekologisia ja sosiaalisia kriteerejä, joissa paikallisilla tarjoajilla on usein hyvät menestymismahdollisuudet. Annetaan riittävästi painoarvoa myöskin toimitusvarmuudelle ja esimerkiksi huollon läheisyydelle ja nopeudelle.

Missä määrin kunnan hallinnon ohjeita ja sääntöjä tai muita asiakirjoja kuten henkilöstöstrategiaa tullaan tarkastelemaan tulevalla valtuustokaudella?

Valtuustokaudelle ohjeita ja sääntöjä tarkastellaan siltä määrin, kuin se on tarkoituksenmukaista. Valtuustokaudella on jo tähän saakka tarkistettu hallintosääntöä useaan otteeseen. Siitä on pyritty tekemään elävä asiakirja, jota täydennetään tarpeen mukaan, toiminnan ja toimintaympäristön muuttuessa. Muina ohjeina on päivitetty mm. hankintaohjetta, hyvää hallinto- ja johtamistapaa kuntakonsernissa koskevaa ohjetta, konserniohjetta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta, urheilijan stipendisääntöä, yhdistysten toiminta-avustussääntöä ja liikuntatilojen ja muiden vapaa-ajantilojen ohjetta ja hinnastoa.

Uusina ohjeina on laadittu mm. ohje kyläneuvostosta ja kylien osallistuvasta budjetista sekä mm. sisäisenä ohjeena ohje sähköautojen lataamisesta kunnan työntekijöille. Moni viime vuosina laadittu ohje on edelleen ajantasainen, eikä niiden päivittämiselle ole katsottu olevan akuuttia tarvetta. Monia ohjeita, kuten koulutusstrategiaa ja työsuojelun toimintaohjelmaa, uusitaan vakiintuneessa, vuosittaisessa rytmissä.

Valmistelussa on tällä hetkellä mm. laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja aloitteiden käsittelyn ohjeen päivitys. Lisäksi valtuustokaudella tarkastellaan tarvetta ennakkovaikutusten arviointien ohjeistuksen tarkistamisesta sekä terveysliikuntaan ja kevyeen liikenteeseen liittyvien suunnitelmien päivittämistä. Alustavasti vuonna 2023 tarkistetaan kiinteistösuunnitelmaa ja henkilöstöstrategiaa, joskin näistä jälkimmäinen on havaittu nykyisen muotoisenaan suurin osin edelleen relevantiksi. Muita ohjeita tarkistetaan, jos selkeää tarvetta niiden päivittämiseen syntyy. Lisäksi uusiutuva lainsäädäntö tuo valtuustokaudella uuden ohjeistuksen tarpeen, mm. ilmastovaikutuksiin varautumisen osalta.

3.1 TALOUDEN ANALYYSI

3.2 Tilinpäätös ja talousarvion toteutuminen

Teuvan kunnan väliluku vuoden 2022 lopussa ennakkotiedon mukaan oli 4863 henkilöä. Väestön määrä väheni tilivuonna 89 henkilöä. Vuonna 2021 väestö väheni 39 henkilöä.

Toimintakatteeksi muodostui -35,1 milj. euroa, mikä on 1,1 % yli talousarvion. Toimintakate oli 1,6 milj. euroa edellisvuotta pienempi. Verotulot olivat 18,3 milj. euroa ja nousivat 0,7 milj. euroa edellisvuodesta. Valtionosuudet olivat 20,8 milj. euroa ja kasvoivat n. 1,7 milj. euroa edellisvuodesta. Vuosikate oli positiivinen kahdeksatta vuotta peräkkäin: 4 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1,1 milj. euroa.

Tilikauden tulos muodostui 2,9 milj. euroa ylijäämäiseksi.

3.3 Investointien toteutuminen

Talousarvion mukaiset nettoinvestoinnit olivat 1,7 milj. euroa. Toteutuneet 0,6 milj. euron määräisenä. Suunniteltuja investointeja jäi toteutumatta tai siirrettiin tuleville vuosille mm. kustannusten nousun vuoksi.

3.4 Talouden tasapaino

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain 121 §:n 2. momentin mukaisesti arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Teuvan kunnan taseessa 31.12.2022 kumulatiivinen ylijäämää on 3,4 milj. euroa. Kunta on hoitanut alijäämän kattamisvelvoitteen jo vuonna 2021. Määräaika alijäämien kattamiselle olisi ollut 31.12.2022.

Konsernitasolla jäämät kääntyivät tilikaudella ylijäämäiseksi. Ylijäämää 31.12.2022 on 321 tuhatta euroa. Vuoden 2020 jälkeen kriisikuntakriteerit eivät ole enää täyttyneet Teuvan kunnan osalta.

Teuvan kunnan taseessa oli 31.12.2022 lainaa 13,7 milj. euroa. Konsernitasolla lainaa oli 31.12.2022 22,3 milj. euroa.

4 VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

4.1 Strategiset painopisteet

Kunta on tilivuoden aikana uusinnut kuntastrategiaa. Valtuusto on hyväksynyt strategian 13.6.2022. Strategia on laadittu valtuustokaudelle 2021-2025. Strategiasta on johdettu kolme tahtotilaa:

- Teuva on toimiva yhteisö
- Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia
- Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida mm. strategiassa asetettujen tavoitteiden ymmärrettävyyttä, ristiriidattomuutta ja mitattavuutta. On myös arvioitava, onko kuntastrategia laadittu Kuntalain 37 §:n mukaisesti. Kuntalain mukaan kunnan strategiassa on huomioitava:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Teuva on toimiva yhteisö

Tavoite	Toimenpiteet
Sosiaalisesti kestävä, osallistava ja asukkaitaan kuunteleva kunta	• Osallisuusohjelma jalostetaan konkreettiseksi osallisuuden vuosikelloksi: • Miten osallisuus toteutuu käytännössä kunnan eri palveluissa ja toiminnoissa • Millä tavoin asukkaita kuullaan suunnittelussa ja päätöksenteossa, matalan kynnyksen osallistaminen, jalkautuminen sinne missä ihmiset jo ovat • Nuorten toiveet ja aloitteet tulevat huomioiduksi asioiden valmistelussa samassa määrin kuin työikäisten tai ikääntyneiden näkökulmat • Pyrkimys kaksisuuntaiseen vuorovaikutukseen, sekä avoimuuteen että kuuntelemiseen • Kunnan ja yhdistysten yhteistyömallin rakentaminen, kumppanuutta kolmannen sektorin kanssa • Kokeilevaa kehittämistä, esim.: vanhempain- ja nuortatoimikuntatoiminnan kehittämistä, lasten ja nuorten epävirallisempia kuulemisia (esim. Klubin toimikunta) • Eri alueiden ja kylien erilaiset tarpeet huomioiva kehittämisote; kaikille annetaan mahdollisuus tulla kohdelluksi samanvertaisina, tuetaan niitä, jotka tukea tarvitsevat • Edistetään palveluihin pääsyä niille, joilla on haasteita päästä niiden piiriin, kartoitetaan esim. mahdollisuuksia koulukuljetusten parempaan hyödyntämiseen kuntalaisten kulkemiseen • Hyvinvoinnin koordinointi; hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyö on osallistava prosessi • Kunnan viestinnän ja sosiaalisen median käytön tehostaminen, aktiivinen viestintä- ja markkinointikampanjointi
Elinvoimaa harrastuksista, lähiluonnosta ja vapaa-ajasta	• Avustetaan yhdistyksiä ja tuetaan yhdistystoiminnan toimintaedellytyksiä harrastusten ja vapaa-ajan toiminnan järjestämiseksi • Luodaan tiiviimpiä kumppanuuksia yhdistysten kanssa • Kuunnellaan yhdistysten kokemuksia ja tietoa asukkaiden tarpeista ja toiveista soveltuvien harrastus- ja vapaa-aikamahdollisuuksien löytämiseksi • Edistetään luontoyritysmatkailun ja hyvinvointiyrittäjyyden toimintaedellytyksiä • Kehitetään helppokulkuisia reittejä ja harrastuspaikkoja, jotka soveltuvat kaikenikäisille • Liikunta-alueet ja -paikat vastaavat kuntalaisten sekä urheiluseurojen ja muiden yhdistysten tarpeita
Turvallinen paikka elää	• Kuntatason varautuminen, varautumissuunnittelu, vastuiden suunnittelu • Liikkumisen ja kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen • Ulkoalueiden valaistus ja viihtyvyyden lisääntyminen

Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia

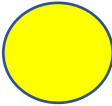
Tavoite	Toimenpiteet
Ennaltaehkäistään lasten ja nuorten sekä perheiden haasteita	• Ennakkovaikutusten arviointi päätöksenteossa • Matalan kynnyksen kohtaamiset ja nuorten keskuuteen jalkautuva toiminta • Ennakoiva ote jo varhaiskasvatuksessa ja ensimmäisinä kouluvuosina, koko perheen huomioiminen lasten ja nuorten kasvun tukemisessa • Ehkäistään kiusaamista yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä edistämällä • Nuorisotoiminnan (Klubi) vakiinnuttaminen, koulujen ja nuorisotyön yhteistyö; nuorten yhteisölliset tilat ja tapahtumat • Koulun ja koulun ulkopuolisten toimijoiden (esim. yhdistykset) yhteistyö • Nuorten mielenterveyshaasteiden kohtaaminen, kuunteleminen ja puheeksi ottaminen; psykososiaalisen tuen varmistaminen kouluilla, nopea apu tarvittaessa (yhteistyössä muiden toimijoiden, erityisesti hyvinvointialueen kanssa) • Toimivat yhdyspinnat eri toimijoiden (hyvinvointialue, muut kunnat ym.) kanssa • Toimivat ryhmäkoot ja riittävät henkilöstöresurssit • Lasten, nuorten ja perheiden maksuttomat liikunta- ja harrastustoiminnot
Luodaan mahdollisuuksia kasvaa, opiskella, oppia ja kiinnittyä työelämään sekä toimivaan arkeen	• Kouluverkkoa pohdittaessa huomioidaan lapsen etu, resurssien riittävyys, riittävä tuki, työvoiman saatavuus ja tilojen asianmukaisuus; koulumatkojen ei tule olla lapselle ja nuorelle erityisen merkittävä rasite; luodaan tasapuolet mahdollisuudet kaverisuhteisiin ja saman ikäisiin kavereihin • Ennakoidaan oppilasmäärien kehitystä ja tulevaisuuden työvoimatarpeita • Perheille on tarjolla erityyppisiä asuin- ja asuinalue- ja asumisen ratkaisuja • Itsenäistyvien nuorten ja yksin asuvien asuinmahdollisuuksien tarjoaminen • Ennakoiva, matalan kynnyksen tuki yksinäisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, aikuisten ja vanhusten tai mielenterveyshaasteisten kohtaamiseksi (esim. Teuvabiili-toimintamallin juurruttaminen)
Toimitaan luonto- ja ilmastoystävällisesti sekä tuleville sukupolville kestävällä tavalla	• Huomioidaan luontokadosta ja ilmastotilanteesta juontuva yhteiskunnallinen kehityskulku; muutosten vaikutuksiin sopeutuminen; elinkeinojen ja elinolosuhteiden muutokseen varautuminen • Luontovaikutusten arvioinnin lisääminen päätöksenteossa • Energiaomavaraisuuden ja energiatehokkuuden edistäminen • Viheralueiden ja viherrakentamisen monimuotoisuuden huomiointi • Kartoitetaan mahdollisuuksia uusosuuskunta-ajattelun hyödyntämiseksi, esim. aurinkovoimaosuuskunta, yhteiskäyttö(sähkö)autot kylissä • Sähköautoilun kasvuun varautuminen

Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Tavoite	Toimenpiteet
Palvelut ovat lähellä asukkaiden arkea	• Kriittisten palveluiden säilyttäminen kunnan alueella; yhteistyö eri toimijoiden välillä palveluiden tuottamisessa • Helppotajuisten ja selkeiden sähköisten palveluiden lisääminen; viedään palveluita kylille tai (sähköisesti) suoraan koteihin • Eri ikäisten palveluihin pääsyn huomiointi, tuki sähköiseen asiointiin ja muuhun etäasiointiin • Tulevaisuuden kulkuyhteyksien ja -tapojen kartoittaminen • Kuntaorganisaation selkeä palvelurakenne ja yhteydenottokanavat • Kunnan omien palvelujen (mm. kirjasto, uimahalli, kuntosali) säilyttäminen riittävän laadukkaina ja saavutettavina, omatoimikäytön lisääminen • Aktiivinen viestintä palveluista ja muusta vapaa-ajantoiminnasta
Työntekijät ja perheet haluavat asua ja elää Teuvalla	• Teuvan tunnettavuuden lisääminen ja erottuva kuntamarkkinointi • Positiivisten kokemusten, hyvien mielikuvien ja tarinoiden kertominen • Elinvoimaisen ja vireän keskustan kehittäminen sekä kylien vireyden lisääminen • Osaajien houkuttelu; etätyömahdollisuuksien ja paikasta riippumattoman työn hyödyntäminen; työvoiman saatavuuden edistäminen • Luonnonläheisen, vapaa-ajaltaan vireän, maaseutumaisen asumisen markkinointi • Monipuoliset, viihtyisät asuinmahdollisuudet sekä perheille että yksin asuville; asuntojen saatavuus ja aktiivinen markkinointi; edullinen ja laadukas vuokra-asuntotarjonta • Työpaikkojen, asuinmahdollisuuksien ja vapaa-ajanmahdollisuuksien paketointi perheen kokoisiksi paketeiksi ja näiden markkinointi
Yritysten kasvulle ja verkostoitumiselle sekä pienyrityksille on vahva tuki	• Yritysvaikutusten arviointi ja yritysystävällinen päätöksenteko • Yhteistyö ja aktiivinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa • Yritysten toimintaedellytysten tukeminen • Eri elinkaarivaiheissa olevien yritysten toimi- ja työtilojen tarjonta; aloittavien yritysten tukeminen alkuvaiheen maksuttomilla tai kustannustehokkailla tiloilla • Rahallisen tuen mahdollisuuksien (esim. hankerahoitus) kartoittaminen ja hakemisen tukeminen • Toimivien liikenne- ja kuljetusyhteyksien ylläpitämiseen tähtäävä päätöksenteko • Avoimuuteen perustuvat hankinnat • Yhteistyö tapahtumien ja koulutusten järjestämiseksi • Yritys- ja markkinatietoisuuden lisääminen, tutustuminen paikalliseen tarjontaan • Vauhdikkaat lupaprosessit ja hyvä tontti tarjonta • Yritysten verkostoitumisen tukeminen; yhteistyötä koulutustenjärjestäjien, kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän kesken; seutukunnallinen yhteistyö • Yrittäjyyskasvatus • Ratkaisujen etsiminen työvoimapulaan ja työvoiman saatavuuteen; työperäisen maahanmuuton hyödyntäminen

4.2 Osallisuuden toimiala

Talousarviokirjan mukaan hallinnon tavoitteet vuodelle 2022 ovat:

Tavoite	Toimintakertomuksessa raportoitu toteuma ja tarkastuslautakunnan arvio tavoitteen toteutumisesta
Sujuvan päätöksenteon ja päätössioiden valmistelun tukeminen. 	Kunnan hallinto on toteutunut sujuvasti ja jouhevasti, ottaen huomioon koronarajoitteiden aiheuttamat haasteet yleishallinnon järjestämiselle. Kunnan päätöksenteon, valtuuston, hallituksen sekä toimielinten toiminnasta on kerrottu niihin liittyvissä kappaleissa. Kunta toteutti avoimen hallinnon edistämistä sekä päätösosallisuuden edistymistä mm. osallistumalla Vapaa! - Fri! -hankkeeseen valiokunnan toimintatapoja kehittämällä. Lisäksi eri toimijoiden kuulemismenettelyjä on edistetty mm. kyläneuvostotoimintaa käynnistämällä. Hallinnon omia toimintaprosesseja on kehitetty ja mm. työntekijöiden rooleja ja tehtäviä hiottu
Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen ja seuranta 	Kunnan talouden tasapainottamisohjelma on tässä vaiheessa jo integroitu osaksi kunnan taloussuunnittelua ja talousarvion laadintaa. Hallinto sekä taloushallintopalvelut ovat aktiivisesti seuranneet talouden toteumaa sekä yhteistoimintaosuuksien ja maksuosuuksien, kuten Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ja Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin, maksujen kehittymistä. Hallintopalveluissa on pyritty kustannustehokkuuteen, mikä on pystytty hyvin toteuttamaan.
Hyvinvointialue uudistukseen valmistautuminen 	Hyvinvointialueen valmisteluun kunnan osalta liittyvät tehtävät on voitu viedä aikataulussa valmiiksi. Hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen jatkuvat edelleen vielä mm. yhdyspintaneuvottelut sekä joitakin kiinteistöjen vuokraamiseen liittyviä asioita. Osallisuuden toimiala on ollut aktiivinen toimija hyvinvointialueen valmistelussa, osallisuusjohtaja osallistuessa mm. yhdyspintajaoston työskentelyyn Suupohjan kuntien edustajana sekä toimiessa hyvinvointialueen osallisuustyöryhmän asiantuntijajäsenenä ja hetken myös puheenjohtajana. Hyvinvointialueen valmisteluun ja käynnistämiseen liittyvät tehtävät ovat kuormittaneet erityisen rajusti hallintopalveluita, mutta myös elinkeinopalveluiden hallintoa. Tarkastuslautakunta haluaa painottaa, että kunnasta riippuvaisiin toimenpiteisiin on valmistauduttu hyvin
Sähköisten palveluiden, sähköisen asiainnin ja sähköisen arkistoinnin edistäminen; tiedonhallintalain täytäntöönpanon jatkaminen 	Hallinnon ja päätöksenteon prosesseja on sähköistetty, jolloin toimintaprosessit ovat yksinkertaistuneet ja jouhevoituneet. Sähköinen arkisto on hankittu ja otettu testauskäyttöön. Sähköiset menettelyt mm. asiakirjojen allekirjoittamisessa ovat nopeuttaneet hallinnon käsittelyaikoja. On otettu käyttöön mm. robotiikkaa laskujen kierron sujuvoittamiseksi, tämän käyttöönotto jatkuu vuodelle 2023. Tarkastuslautakunta toteaa, että edistystä on tapahtunut sähköisen asiainnin ja arkistoinnin edistämisessä.
Aluevaalien järjestäminen 	Aluevaalit toteutettiin sujuvasti ja onnistuneesti. Myös vaalien budjetti ylitettiin, sillä vaaleista saatu korvaus oli odotettua suurempi ja kulut olivat maltilliset.

4.3 Oppimisen toimiala

Talousarviossa oppimisen toimialan tavoitteet on kuvattu seuraavasti:

Talousarviovuonna keskitytään erityisesti koronapandemiasta aiheutuneiden tai aiheutuvien haasteiden lieventämiseen panostamalla tukitoimiin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa.

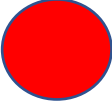
Oppimisen hallinnossa osallistutaan kansalaisopiston hallinnon muutostilanteeseen perehdyttämällä yhdyshenkilöä sekä auttamalla toimintakulttuurien yhteensovittamisessa. Koulutuspalvelujen selvitystyötä toteutetaan niin paikallisesti kuin seudullisesti. Lisäksi arvioidaan oppivelvollisuuden pidentämisen lakimuutoksesta johtuvien toimenpiteiden vaikutuksia.

Esi- ja perusopetuksessa tavoitteena on psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden parantaminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen riittävän ajoissa sekä lisäksi nuorisotyön vahva jalkauttaminen oppilaiden pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle.

Lukio-opetuksessa pyritään tiivistämään yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, työelämän ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Pätevillä opettajilla, verkko-opiskelulla sekä alueen oppilaitosten lisääntyvällä yhteistyöllä pyritään mahdollistamaan korkeatasoinen opetus. Jatketaan lukion positiivisen imagon vahvistamista.

Varhaiskasvatuksessa tavoitteina ovat huoltajien ja lasten osallisuuden lisääminen, tilaratkaisujen eteenpäinvieminen ja uuden toimintakulttuurin luominen uuden palvelurakenteen myötä sekä liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen. Varhaiskasvatuksesta alkaen digitaitoja opetellaan turvallisessa ja yhdenvertaisessa ympäristössä. Hyvin järjestetyt varhaiskasvatustalut lisäävät positiivista kuntakuvaa ja houkuttelevat lapsiperheitä kuntaan.

Tavoite	Toimintakertomuksessa raportoitu toteuma ja tarkastuslautakunnan arvio tavoitteen toteutumisesta
Talousarviovuonna keskitytään erityisesti koronapandemiasta aiheutuneiden tai aiheutuvien haasteiden lieventämiseen panostamalla tukitoimiin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa 	Koronapandemian aiheuttamista sairauslomista huolimatta koulut ja varhaiskasvatus saatiin pidettyä toiminnassa koko talousarviovuoden ajan. Kolmen eri hankkeen avulla lievennettiin koronan vaikutuksia.
Oppimisen hallinnossa osallistutaan kansalaisopiston hallinnon muutostilanteeseen perehdyttämällä yhdyshenkilöä sekä auttamalla toimintakulttuurien yhteensovittamisessa. 	Kansalaisopistopalveluissa on saatu sovitettua toimintakulttuureita yhteen ja kuntalaisilta kerättiin kyselyn avulla palautetta ja ideoita. Oppivelvollisuuden pidentymisen vaikutuksia seurataan oppilaanohjaaja-johtoisesti. Opetushallitus ylläpitää Valpas-palvelua, joka on suunnattu oppivelvollisuuden seurantaan ja valvontaan. Palvelun keskeinen ajatus on tukea oppivelvollisuuslain mukaista vastuuketjua ja huolehtia siitä, että oppijalla on taho, joka seuraa oppivelvollisuuden suorittamista.

Esi- ja perusopetuksessa tavoitteena on psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden parantaminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen riittävän ajoissa sekä lisäksi nuorisotyön vahva jalkauttaminen oppilaiden pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle. 	Psykologi- ja perheneuvolapalveluiden saatavuus ei parantunut esi- ja perusopetuksessa, vaan jonotusaika oli yli vuoden. LLKY paikkasi puuttuvia palveluita lisäämällä psykiatrisen sairaanhoitajan työpäiviä yläkoululla ja lukiolla yhdestä päivästä kahteen päivään viikossa. Oppilashuollon kehittämishankkeen myötä työskennellyt toinen kuraattori on pystynyt osittain vastaamaan tuen tarpeeseen. Lautakunta on tietoinen, että kunta on lisännyt resursseja ja ongelma on alueellinen ja myös valtakunnallinen. Tavoitetta ei ole saavutettu
Lukio-opetuksessa pyritään tiivistämään yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, työelämän ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Pätevillä opettajilla, verkko-opiskelulla sekä alueen oppilaitosten lisääntyvällä yhteistyöllä pyritään mahdollistamaan korkeatasoinen opetus. Jatketaan lukion positiivisen imagon vahvistamista. 	Lukiossa tehtiin yhteistyötä muun muassa työelämän toimijoiden, yläkoulun, Seinäjoen ammattikorkeakoulun, Finest Future Oy:n ja Närpiön lukion kanssa sekä vahvistettiin positiivista imagoa mm. videomainoksen avulla. Lautakunta on tyytyväinen siihen, kuinka ennakkoluulottomasti on lähdetty selvittämään eri mahdollisuuksia yhteistyön kehittämiseen.

4.4 Elinvoimatoimiala

Talousarviokirjan mukaan yhdyskuntarakennetoimialan tavoitteet ovat vuodelle 2021 seuraavat:

Elinvoimatoimialan tavoitteena on kunnan kiinteistökannan säätäminen tarvetta vastaavaksi. Vajaa-käytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan. Tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä, purkamalla tai kylmilleen jättämällä.

Toisena tavoitteena on saada yhteistyöyhteyksiä ja uusia toimijoita kunnalle ja samalla lisätä tarjoajien määrää ja saada aikaan lisää kilpailua, sekä tutustua teuvalaisten yritysten toimintaan ja sitä kautta kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena on neljä yritysvierailua vuoden 2022 aikana teuvalaisiin yrityksiin.

Uusiutuvat energiat- sekä energiatehokkuusinvestointikohteita kartoitetaan talouden tasapainotusohjelman toteuttamiseksi. Elinvoimatoimialan ja osallisuuden toimialan yhteistyönä toteutettavan omaisuuskartoituksen täytäntöönpano.

Tulevinakin vuosina suurimpia haasteina tulevat olemaan talouden tasapainottaminen, kunta- ja palvelurakenteen muutosten aiheuttamiin muutoshaasteisiin vastaaminen sekä koko toimialan kustannusrakenteen hallinta siten, että toimintaa voidaan harjoittaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti kestävä kehityksen periaatteella siten, että korjausvelan syntyminen saadaan minimoiduksi.

Teuvan vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön sähköisen Kulutus-Web -palvelun, jonka kautta vesimittarilukeman toimittaminen käy nopeasti ja kätevästi verkossa. Vuoden 2021 lopulla noin puolet ilmoituksista tuli palvelun kautta. Tavoitteena on edelleen kasvattaa palvelun kautta ilmoitettavien kulutustietojen määrää.

Elinvoimatoimialan palvelujen siirtämistä sähköiseen muotoon jatketaan. Vuoden 2022 alussa otetaan käyttöön sähköinen rakennuslupajärjestelmä Lupapiste.fi – palvelu.

Pienet ja vähäisiä resursseja vaativat parannus- ja kehittämistoimet tehdään kulloinkin voimassa olevan talousarvion rajoissa toimintakauden aikana. Suurempien, paljon resursseja vaativien korjaus-, muutos- ja parannustöiden vaatimat toimenpiteet ja resurssit otetaan huomioon aina vuosittain talousarviota laadittaessa. Niille pyritään varaamaan määrärahoja kiireellisyyden mukaan viisivuotiskaudelle laadittavassa taloussuunnitelmassa.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa tavoitteena on tuottaa laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita, joilla oikein mitoitettuna edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Päämääränä on asiakastytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus.

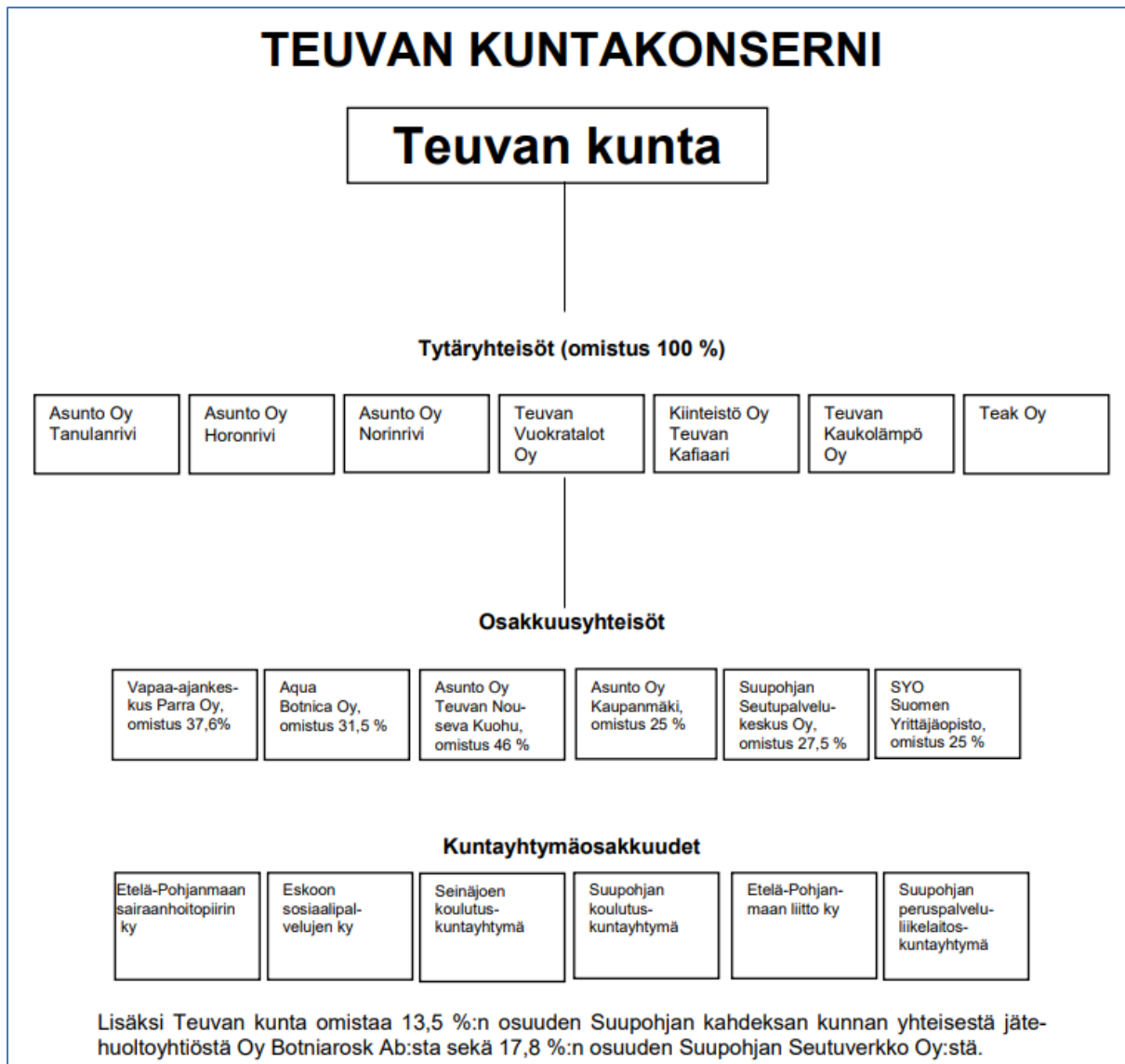
Tavoitteena on myös lisätä viestintää toiminnastamme ja sen periaatteista sekä yhteistyötä eri asiakasryhmiemme kanssa. Niin että pystymme kehittämään palveluitamme sekä ohjaamaan varsinkin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin sekä tietoisuuteen jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta viihtyvyyden ylläpitämisessä.

Hankinnoissa tavoitteena on edelleen kiinnittää huomiota tuotteiden alkuperään ja suosia mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita.

Tavoite	Toimintakertomuksessa raportoitu toteuma ja tarkastuslautakunnan arvio tavoitteen toteutumisesta
Kunnan kiinteistökannan säätäminen tarvetta vastaavaksi. Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan. Tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä, purkamalla tai kylmilleen jättämällä. 	Kiinteistökannan säätäminen, uusi päiväkotikoti Pikkusyreeni otettiin käyttöön keväällä 2022 ja vanha päiväkotikoti jäi tyhjilleen, samassa yhteydessä tyhjilleen jäi myös vuororyhmis Savosentiellä. As Oy Norinrivi on myös sovittu myytäväksi. Savosentien vuororyhmis ja As Oy Norinrivi laitettiin syksyllä huutokaupat.com -palveluun myyntiin, molemmista tehtiin myönteinen myyntipäätös. Savosentien kauppa toteutui loppuvuodesta, mutta As Oy Norinrivi ei. Vanhasta päiväkodista laadittiin myyntiaineisto valmiiksi, mutta se laitetaan myyntiin, kunhan As Oy Norinrivi saadaan myytyä. Lautakunta pitää tärkeänä asiana, että kunnalle tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jatketaan.
Tavoitteena on saada yhteistyöyrityksiä ja uusia toimijoita kunnalle ja samalla lisätä tarjoajien määrää ja saada aikaan lisää kilpailua, sekä tutustua teuvalaisen yritysten toimintaan ja sitä kautta kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena on neljä yritysvierailua vuoden 2022 aikana teuvalaisiin yrityksiin. 	Tavoitteena oli 4 yritysvierailua, määrä täyttyi. Tavoitteena oli myös saada lisää toimijoita ja yhteistyöyrityksiä kunnalle, kilpailutuksissa on pyritty löytämään uusia potentiaalisia tarjoajia.
Uusiutuvat energiat- sekä energiatehokkuusinvestointikohteita kartoitetaan talouden tasapainotusohjelman toteuttamiseksi. 	Uusiutuviin energioihin ja energiatehokkuuteen panostettiin mm. uuden päiväkodin ratkaisulla, kuten aurinkoenergiajärjestelmällä. Lisäksi aurinkoenergiajärjestelmä kilpailutettiin uimahallille sekä aloitettiin energiakatselmuksella tulevaisuutta ajatellen.
Ruoka- ja puhtauspalveluissa tavoitteena on tuottaa laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita 	Tavoitteisiin on päästy

Elinvoimatoimialan palvelujen siirtämistä sähköiseen muotoon jatketaan. Vuoden 2022 alussa otetaan käyttöön sähköinen rakennuslupajärjestelmä Lupapiste.fi – palvelu. 	Lupapiste.fi palvelu on otettu käyttöön
Teuvan vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön sähköisen Kulutus-Web -palvelun, jonka kautta vesimittarilukeman toimittaminen käy nopeasti ja kätevästi verkossa. Vuoden 2021 lopulla noin puolet ilmoituksista tuli palvelun kautta. Tavoitteena on edelleen kasvattaa palvelun kautta ilmoitettavien kulutustietojen määrää. 	Kulutus web palvelun käyttö lisääntyy
Hankinnoissa tavoitteena on edelleen kiinnittää huomiota tuotteiden alkupeirään ja suosia mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita. 	Hankintoja on pyritty tekemään siten, että paikalliset yrittäjät voisivat olla mukana tarjoamassa.

5 KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEIDEN TOTEUMISEN ARVIOINTI

5.1 Konserniohjaus

Kunnan konsernijohdon muodostavat konserniohjeen 6. luvun mukaisesti kunnanhalitus ja ne kunnan johtavat viranhaltijat, jotka toimivat tytäryhteisöjä koskevien asioiden esittelijöinä kunnanhallituksessa.

Konsernijohto vastaa hallintosäännön mukaisesti valtuuston asettamien tavoitteiden pohjalta konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Tarkastuslautakunta toivoisi, että toimintakertomuksessa esitettäisiin laajemmin ja omana kohtanaan konsernivalvonnan toteutuminen.

Konserniohjeen mukaisesti kunnanhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista. Konserniyhteisöt raportoivat konserniohjeen mukaan kirjallisesti kolmannesvuosittain yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Tarkastuslautakunta haluaisi kiinnittää huomiota tytäryhtiöiden ajantasaiseen tiedonkulkuun. Tällä tarkoitetaan avointa ja ajantasaista kommunikointia tytäryrityksen johdon ja hallituksen välillä.

6 HENKILÖSTÖ

Vuoden 2022 vakinaisen henkilöstön määrä on ollut 149, mikä on sama kuin edellisvuonna. Vuoden 2022 aikana eläkkeelle on jäänyt 8 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä on 48 vuotta.

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 2 615 päivää, mikä on 848 päivää enemmän kuin vuonna 2021. Vakituista työntekijää kohden sairauspoissaoloja oli 17,91 päivää. Edellisenä vuonna vastaava sairauspoissaolojen määrä työntekijää kohden oli 11,94 päivää. Koronapandemian ensimmäinen merkittävä tautiaalto osui Teuvalla vuodelle 2022. Tammi-maaliskuussa sairauslomia oli niin henkilöstössä kuin palveluiden piirissä olevissa perheissä selvästi eniten aikaisempaan verrattuna.

Vuoden 2022 henkilöstökulut kasvoivat 3,6 % edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 henkilöstökulut muodostivat noin 61 % kunnan omista toimintamenoista.

7 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on toisena toimintakautenaan perehtynyt kunnan toimintoihin laaja-alaisesti. Lautakunta on tilivuonna tutustunut myös kolmannen sektorin toimijoihin. Vuodelle 2022 asetetut tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu tilivuoden aikana. Psykologipalveluissa on ollut paljon haasteita ja siihen liittyvät tavoitteet ovat täyttämättä resurssien lisäämisestä huolimatta.

Lautakunta haluaa nostaa esille, että investointien siirtyessä eteenpäin tulee huolehtia, että investointivelka ei pääse kasvamaan liian suureksi. Kunnan rajallinen henkilöstöresurssi hankaloittaa investointien suorittamista ja valvontaa, mikäli investoinnit kumuloituvat tuleville vuosille.

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan toimintaan tilivuoden aikana. Haasteellisista olosuhteista huolimatta kunta on onnistunut tavoitteiden toteutamisessa.

7.1 Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen

Tarkastuslautakunta esittää, että tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaus tilivuodelta myönnetään tilivelvollisille.

7.2 Tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksen pohjalta kysymyksiä kunnanhallitukselle:

1. Millä toimenpiteillä kunta pyrkii parantamaan psykologi- ja perheneuvolan palveluiden saatavuutta muuttuneessa ja haastavassa toimintaympäristössä?
2. Miten kunta varmistaa, että investointivelka ei pääse kasvamaan liian suureksi, vaikka kustannusten nousu jatkuisi?
3. Miten kunta ottaa huomioon mahdolliset rannikon investoinnit ja minkälaisia toimenpiteitä aiotaan tehdä?

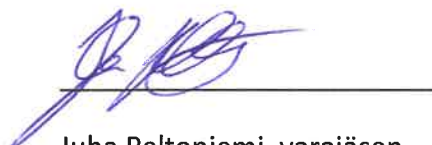
Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitukselta vastaukset kysymyksiin 31.10.2023 mennessä.

8 ALLEKIRJOITUKSET

Teuvalla 8. toukokuuta 2023

Timo Keski-Karhu, puheenjohtaja

Juha Peltoniemi, varajäsen

Aho Hannu, jäsen

Filppula Mauri, jäsen

Anna-Kaisa Nevala, jäsen